

ΒΑΛΙΑΣ ΣΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ

Τὰ χαρακτηριστικά «Γυναῖκες τῆς Ρόδου» καὶ «Βυζαντινὸ» τοῦ Β. Σεμερτζίδη, πὸν περιέχονται σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος, εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ χαρακτηριστικὰ τῆς τελευταίας του ἐργασίας στὴ Ρόδο. Καὶ ἡ ἐργασία του στὴ Ρόδο καὶ γιὰ τὴ Ρόδο εἶναι ἀμέτρητη καὶ πολύμορφη. Πάνω ἀπὸ πέντε χρόνια, σεμνὰ καὶ ἀθόρυβα, δουλεύει ὁ Β. Σεμερτζίδης στὴ Ρόδο, ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὴν ὑπαιθρο καὶ τὴ ζωὴ της, πὸν μᾶς τὴ δίνει μὲ ἀγάπη καὶ μὲ ρεαλισμό. Κανένας ζωγράφος μέχρι τώρα δὲ ζωγράφισε τόσο πολὺ τὸ τοπίο τῆς Ρόδου, τὰ βουνά της, τὶς ἀκρογιαλιές της, τὶς πιὸ ἀπόμερες γωνιές της, τὶς πιὸ ἀπίθανες ὥρες της. Καὶ κανένας ζωγράφος δὲν ἔδωσε τὶς ἐκφράσεις τοῦ λαοῦ τῆς Ρόδου μὲ τόση ζωντάνια, χαρὰ, τέχνη, χρώματα, νειότη καὶ ἐκφραση, ὅσο ὁ Σεμερτζίδης.

Γεννήθηκε στὴ Ρωσία στὰ 1911. Σπούδασε ζωγραφικὴ στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν τῆς Ἀθήνας, στὸ ἐργαστήρι τοῦ μεγάλου δασκάλου Κώστα Παρθένου. Ταξίδεψε πολλὲς φορὲς ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ αὐτὰ τὰ ταξίδια τοῦ ἔδωσαν τὴν εὐκαιρία νὰ μελετήσῃ τὴν παλιὰ καὶ τὴ Σύγχρονη Τέχνη ὅσο μπορούσε πιὸ πολὺ. Ζωγράφος μαζὶ καὶ χαράκτης, δουλεῖ ἀκούραστα καὶ τὰ ἔργα του, μεγάλες πολυπρόσωπες συνθέσεις, τοπία, πορτραῖτα, φιγούρες, καμωμένα μὲ λάδι, παστέλ, εἴτε μ' ἓναν τρόπο μικτό, δικό του, καὶ ἄλλα χαρακτηριστικά, χρωματιστὰ εἴτε σὲ ἄσπρο-μαῦρο, βγαλμένα μ' ἓναν τρόπο, πὸν πάλι ὁ ἴδιος ἔχει βρεῖ, εἶναι ἔργα, πὸν δικαιώνουν τὸν τεράστιο μόχθο του καὶ ἀποδίδουν πλαστικὰ τὸν κόσμον τῆς δουλειᾶς. Σκηνὲς ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ζωὴ, ἀγρότες, ἐργάτες, τύποι βουνήσιοι εἶναι ὁ θαυματικὸς κύκλος, πὸν ζεῖ ὁ καλλιτέχνης. Ὁ ζωγράφος εἶναι ρεαλιστὴς καὶ μάλιστα ὀρθόδοξος καὶ ἀσυμβίβαστος. Καὶ πιστεύει πὼς, ὅταν ἓνα ἔργο τέχνης εἶναι στὸ περιεχόμενό του ἀληθινὰ ρεαλιστικό, τότε εἶναι ἀπὸ μόνο του ἐθνικὸ καὶ πρωτοπο-

ριακὸ καὶ ἔχει ἐθνικὴ μορφή μόνον ὅταν ἐκφράζει τὸν ἐθνικὸ χαρακτήρα τοῦ λαοῦ, τὸ χαρακτήρα τῆς γῆς, πὸν τὸ γέννησε, τὶς πίκρες καὶ τὶς χαρὲς τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς αὐτῆς, καὶ τὴ σχέση τους μὲ τὴ λαϊκὴ, βυζαντινὴ καὶ ἀρχαϊκὴ μας τέχνη. Τὸ «πιστεύω» αὐτὸ τοῦ καλλιτέχνη γιὰ τὸν ρεαλισμὸ φαίνεται καθάρια σ' ὅλα του τὰ δημιουργήματα, πὸν ἐκφράζουν τὴν ἐπιθυμία του γιὰ τὴν ἀλήθεια τῆς ζωῆς καὶ τὴν ἀληθινὴ ἐκφραση τῆς ἀντικειμενικῆς πραγματικότητας, στὴν ὁποία ὑποτάσσει ὅλον τὸν πλοῦτον τῶν καλλιτεχνικῶν μέσων, κάθε δυνατότητα χρωμάτων καὶ γραμμῶν, ἤχων καὶ σχημάτων. Καὶ ἐπειδὴ πιστεύει ἀκόμα ὁ ζωγράφος, πὸς ἀκένωτη πηγὴ ἐμπνεύσεως στὴν καλλιτεχνικὴ δημιουργία εἶναι ὅλη ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ, γι' αὐτὸ καὶ τὸ ἔργο του κλείνει μέσα του τὸν οὐμανισμό, τὴν ἀγάπη στὸν ἄνθρωπον.

Ἔργα τοῦ Β. Σεμερτζίδη βρίσκονται σὲ πολλὲς ἰδιωτικὲς καὶ Κρατικὲς συλλογές, στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ Ἐξωτερικό. ἔλαβε μέρος σὲ πολλὲς ἐκθέσεις διεθνεῖς καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὅπως: Διεθνῆς Ἐκθεση Θεσσαλονίκης (1935), Φθινοπωρινὸ Σαλόνι τῶν Παρισίων (1937), Διεθνῆς Ἐκθεση Νέας Ὑόρκης (1939), Βασιλικὴ Ἀκαδημία Λονδίνου (1946), Ἑλληνικὸ Σπίτι Λονδίνου (1946), Διεθνῆς Ἐκθεση Καίρου (1947), Σουηδία, Νορβηγία, Δανία (1947), Ὀμαδικὴ Ἐκθεση «Στάθμης» Ἀθῆναι (1950), Ἀτομικὴ Ἐκθεση, Ἀθῆναι (1957), Ἐκθεση Χαρακτικῆς, Νέα Ὑόρκη (1962), Ἐκθεση Χαρακτικῆς, Ἀγγλία (1963), Ἐκθεση Ἑλληνικῆς Τέχνης, Μόσχα (1963), Μπιεννάλε Ἀλεξανδρείας, Αἴγυπτος (1963), Διεθνῆς Ἐκθεση Χαρακτικῆς, Λευψία (1965), Ἀτομικὴ Ἐκθεση «Ἐρμιτάζ», Λένινγκραντ (1967), Ἐκθεση Εὐρωπαϊκῆς Τέχνης, Νέα Ὑόρκη (1968). Στὴν Ἐκθεση τοῦ Λένινγκραντ ἀπὸ τὰ 70 ἔργα πὸν ἐξέθεσε, τὰ 35 περίπου εἶναι ἀπὸ τὴν ὑπαιθρο τῆς Ρόδου καὶ τὴ ζωὴ της, καὶ

στη Νέα Τόρκη όλα τὰ ἔργα, πὺν ἔδωσε, εἶναι Ρόδος.

Ἐκτὸς ὁμῶς ἀπὸ τὶς ἐκθέσεις του καὶ τὴν ἰδιωτικὴ του δουλειά, ἔχει κάνει καὶ πολλὰ ἄλλα ἔργα στὴ Ρόδο, πὺν ἔχουν τὴ σφραγίδα τῆς τέχνης του, τῆς προσωπικότητάς του καὶ τῆς ἀγάπης του τῆς μεγάλης γι' αὐτὸ τὸ νησί. Ἐχει κάνει μιὰ περίφημη τοιχογραφία (φρέσκα) στὸ Ξενοδοχεῖο Σπάρταλη, πὺν παριστάνει ἕνα γλέντι ροδίτικο, ἕνα ροδίτικο χορὸ. Γι' αὐτὴ τὴν τοιχογραφία γράφει ὁ Θ. Μουστοξύδης σ' ἕνα ἄρθρο του στὴ Φιλολογικὴ Βραδυνὴ 30.12.67:

«Ἐνα πλούσιο γλέντι. Κορίτσια, φορεσιές, μουσικὲς, φωνές, λαουτζίκος, πὺν θαυμάζει καὶ χαζεύει. Ἐνα ἔργο τέχνης ἀπόλυτα τέλειο. Γεμάτο ζωὴ, χαρὰ, τέχνη, χρώματα, νεότητα. Ὅμορφες γυναῖκες, κορίτσια λαχταριστά... Καὶ ἡ φρέσκα τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγελου, πὺν εἶναι τὸ ταβάνι τῆς Κατέλλα Σιστίνα φαίνεται ξεβαμμένη καὶ ἄθλια, σὰν ἐρείπιο δίπλα στὴ φρέσκα μὲ τὸ Ροδίτικο χορὸ... Μὰ ἐκεῖνος, πὺν ἔκαμε τὸ χορὸ μέσα στὸ ἐστιατόριο Σπάρταλη εἶναι ζωγράφος καὶ δημιουργήσε ἕνα ἔργο ἀθάνατο, πὺν σὲ δυὸ χιλιάδες χρόνια θὰ ἔρχονται νὰ τὸ θαυμάζουν ὅπως τὸ

κάνουν σήμερα γιὰ τὶς φρέσκες τῆς Πομπηίας...».

Ἄλλες τοιχογραφίες του βρίσκονται σὲ τρία ἀκόμα ξενοδοχεῖα καὶ στὸ καινούργιο κτίριο στὸ Ροδίσι, πὺν τὸ ἔχει κάνει ἀληθινὸ παλάτι μὲ τὴν καταπληκτικὴ διακόσμηση. Κι ἄς ἀφήσουμε πάλι τὸν Θ. Μουστοξύδη νὰ μᾶς πῆ γιὰ τὶς τοιχογραφίες τοῦ Σεμερτζίδη στὸ Ροδίσι: «Ἐκατοντάδες τετραγωνικὰ μέτρα τέλειας ζωγραφικῆς. Ἔργα μοναδικὰ καὶ αἰώνια ντύνουν τοὺς τοίχους αὐτοῦ τοῦ κέντρου, πὺν ἰποθέτω θὰ τὸ προορίσουν γιὰ διεθνεῖς ἐπιδείξεις, συνέδρια ἢ ἄλλους ἀνώτερους σκοποὺς. Ἡ Ρόδος ἀπόδειξε ὅτι εἶναι τόπος πολὺ πολιτισμένος. Καὶ ἡ πόλη καὶ ὁ λαὸς τῆς ὑποστήριξαν ἕνα μοναδικὸ καλλιτέχνη γιὰ τὴ φρέσκα, ἕνα ζωγράφο μεγαλοφυῆ, μοναδικὸ στὴν Ἑλλάδα καὶ ἴσως στὴν Εὐρώπη. Μᾶς ἐπαναλάβανε ἀρκετὰ καὶ ἴσως νὰ τὸ πιστέψαμε, πὺν δὲν ἔχουμε ζωγράφους στὴν Ἑλλάδα. Πάντως νά! ἔχομε τὸν Β. Σεμερτζίδη».

Ἦτοτε ἀπὸ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Θ. Μουστοξύδη δὲν νομίζουμε ὅτι χρειάζεται νὰ ποῦμε περισσότερα γιὰ τὸν σεμνὸ καὶ ἀθόρυβο καλλιτέχνη, πὺν μὲ τόση ἀγάπη ζωγραφίζει τὸ νησί μας.

Π. Μ.